

Sygn. akt VIII GC 143/16

WYROK CZĘŚCIOWY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

w stosunku do pozwanej Gminy M.

Dnia 2 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Anna Górnik

Protokolant: stażysta Paulina Woszczak

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2016 r. na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i Gminie M.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej Gminy M. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 173.870,06 zł (sto siedemdziesiąt trzy tysiące osiemset siedemdziesiąt złotych sześć groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 marca 2016 roku;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie wobec pozwanej Gminy M.;

III. zasądza od pozwanej Gminy M. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 12.311 zł (dwanaście tysięcy trzysta jedenaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt: VIII GC 143/16

UZASADNIENIE WYROKU CZĘŚCIOWEGO

Pozwem wniesionym postępowaniu nakazowym dnia 30 grudnia 2015 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o zasądzenie od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwoty 169010,12 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 16703,40 zł od 31 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,
- 3444,00 zł od 31 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty,
- 3099,66 zł od 31 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty,
- 3074,40 zł od 31 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty,
- 140966,66 zł od 31 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty,
- 1722,00 zł od 31 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazał, że przedmiotem umowy łączącej strony (Zamawiającego pozwanego i powoda - Wykonawcę) o nr (...) było wykonanie przebudowy (...) na (...) (...)m w S. – branża elektryczna. Ustalone przez strony

wynagrodzenie wyniosło 547350,00 zł. W miarę wykonywania robót objętych umową powódka wystawiała na rzecz pozwanej faktury częściowe, które ta przyjmowała. Pozwana potrącała tytułem kaucji gwarancyjnych należności przysługujące powódce. W dniu 20 grudnia 2013 roku sporządzono protokół odbioru końcowego z wykonania robót elektrycznych dla zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa (...) na (...)(...)m w S. – roboty dodatkowe: N. instalacji SAP, podpisanego przez Zamawiającego i Wykonawcę. Okres, na który udzielono kaucji gwarancyjnej do wysokości 54000 zł upłynął z dniem 30 grudnia 2013 roku, a okres na który udzielono dodatkowego zabezpieczenia w kwocie 16200 zł w dniu 30 grudnia 2014 roku. Pomimo to pozwana nie zwróciła powódce potrąconych tytułem kaucji gwarancyjnej należności na łączną sumę 11340,06 zł, jak również nie uregulowała wszystkich należności wynikających z (...) – 16703,40 zł oraz (...) – 140966,66 zł z kwoty 273183,00 zł.

W dniu 25 lutego 2016 roku do Sądu Okręgowego w Szczecinie wpłynęło pismo powódki, w którym wniosła ona o wezwanie do wzięcia udziału w sprawie Gminę M. oraz o zasądzenie solidarnie od (...) spółki z o.o. w S. oraz Gminy M. na rzecz powódki kwoty 169010,12 zł oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W odniesieniu do (...) spółki z o.o. w S. powódka podtrzymała żądanie zasądzenie odsetek, zaś w stosunku do Gminy M. S. wniosła o zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 169010,12 zł od dnia wniesienia pisma do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powódka podniosła, że Gmina M. wyraziła zgodę na spółkę (...) jako podwykonawcę, co potwierdza adnotacja inżyniera na umowie nr (...). Przedstawiciele powódki uczestniczyli w odbiorze robót związanych z przebudową (...) przy (...)(...)m nr 1 w S., dokonywali wpisów w dzienniku budowy. Pozwana (...) spółka z o.o. uznała zaś żądanie pozwu w całości.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie VIII Wydziału Gospodarczego z dnia 14 kwietnia 2016 roku postępowanie wobec pozwanej (...) spółki z o.o. w S. zostało zawieszona na podstawie art. 174 §1 pkt 4 k.p.c. ze względu na ogłoszenie upadłości pozwanej.

W odpowiedzi na pozew Gmina M. wniosła o oddalenie powództwa w całości w stosunku do pozwanej Gminy M. oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg nom przepisanych. Podniosła, że nie jest solidarnie zobowiązana za zapłatę nieuiszczonego przez K. wynagrodzenia należnego powódce. Przyznała, że wyraziła zgodę na zawarcie przez głównego wykonawcę z powódką umowy na zlecenie jej części robót w charakterze podwykonawcy, natomiast nic nie wie o robotach wymienionych przez powódkę na fakturze nr (...) z 31 lipca 2013 roku obejmujących okablowanie instalacji multimedialnej w S. sesyjnej Ratusza, bowiem pozwana nie była informowana, że takie roboty ma wykonywać powódka i nie wchodziły one w zakres umowy na zawarcie której wyraziła zgodę. Zarzuciła powódce niepowiadomienie jej jako inwestora o braku płatności ze strony głównej wykonawcy pomimo upływu terminów określonych w umowie, jaką powódka zawarła z firmą (...) jako głównym wykonawcą. Powódka nie poinformowała pozwanej o braku płatności i zaległościach głównego wykonawcy, a pozwana dokonała ostatecznych płatności na rzecz K. związanych z realizacją umowy na rozbudowę (...) z dniem 30 grudnia 2013 roku, a powódka przez kolejne 2 lata nie zgłaszała jej, że główny wykonawca nie rozliczył należności za wykonane przez powódkę roboty. Zatajając tę informację, wykazując złą wolę, wyklucza regulowanie należności powódki kosztem inwestora.

Pismem z 25 maja 2016 roku (...) spółka z o.o. w S., powołując się na wcześniejsze błędne wyliczenia, rozszerzyła żądanie pozwu w ten sposób, że zamiast żądanej kwoty 169010,12 zł zażądała solidarnie od pozwanych zapłaty kwoty 173870,06 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty: 140966,66 zł od 31 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, 16703,40 zł od dnia 31 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty, 1722,00 zł od dnia 31 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty, 3444,00 zł od dnia 31 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty, 3099,66 zł od dnia 31 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty, 3074,40 zł od dnia 31 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty, 738,00 zł od dnia 31 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty, 1476,00 zł od dnia 31 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty, 1328,40 zł od dnia 31 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty, 1317,60 zł od dnia 31 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 14400 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

20 sierpnia 2012 roku Gmina M. S. oraz (...) spółka z o.o. z siedzibą w S. zawarły umowę nr (...) na przebudowę (...) w S.. Spółka zobowiązała się do wykonania wszystkich prac zgodnie z projektem przebudowy, SIWZ oraz przedmiarem robót w terminie do 30 września 2013 roku. W §9 umowy strony przewidziały, że do zawarcia przez wykonawcę z podwykonawcą wymagane jest zgoda inwestora. Wykonawca ma obowiązek przedłożenia Zamawiającemu pisemnej umowy z podwykonawcą lub jej parafowanego przez strony projektu, w której w szczególności określony będzie zakres zamówienia, termin wykonania, terminy płatności oraz zapis stanowiący, że do zawarcia przez podwykonawcę umowy z dalszym podwykonawcą wymagana jest zgoda zamawiającego i wykonawcy. Jeżeli Zamawiający, w terminie 14 dni od dostarczenia mu umowy nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Wykonawca został zobowiązany do przedłożenia zamawiającemu pisemnej umowy zawartej z podwykonawcą w terminie do 14 dni od daty jej zawarcia – pod rygorem zastosowania kar umownych. W pkt 2 §9 strony uzgodniły, że podwykonawca będzie miał obowiązek niezwłocznego informowania pisemnie zamawiającego o fakcie nieotrzymania wynagrodzenia od wykonawcy za wykonane prace po upływie 10 dni od dnia od którego upływa umowny termin płatności, a w pkt 3, że niewywiązanie się podwykonawcy z tego obowiązku może skutkować zwolnieniem zamawiającego z odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia za zakres zamówienia wykonanego przez podwykonawcę. Zapisy te – zgodnie z pkt 4 §9 miały się znaleźć w umowie pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą pod rygorem niewyrażenia zgody przez zamawiającego na jej zawarcie. Zamawiający zastrzegł sobie prawo zatrzymania kwoty, której wykonawca nie przekazał podwykonawcy tytułem wynagrodzenia za wykonane prace opłacone przez zamawiającego – z wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Wykonawca udzielił na wykonane roboty 36-miesięcznej gwarancji licząc od daty końcowego odbioru robót. Tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy zabezpieczenie w kwocie 319000 zł – na okres do dnia, który upływa po 10 dniach od daty umownego terminu zakończenia zamówienia – dla kwoty zabezpieczenia 319000 zł oraz do dnia, który upływa po 12 miesiącach od umownego terminu odbioru przedmiotu zamówienia – dla kwoty 95700 zł.

Aneks nr (...) z 28 stycznia 2013 roku, nr 2 z 16 kwietnia 2013 roku oraz nr 4 z 26 września 2013 roku strony zmieniały opis przedmiotu zamówienia oraz przysługujące (...) spółce z o.o. wynagrodzenie. Aneks nr (...) z 20 września 2013 roku termin realizacji zamówienia przesunięto na 16 grudnia 2013 roku.

Bezsporne, a nadto dowód:

- umowa nr (...) z 20.08. (...) – k. 100-103;

- aneksy nr (...) do umowy (...) – k. 104-107;

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S., jako wykonawca, zawarła w dniu 29 listopada 2012 roku z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S., jako zamawiającą, umowę nr (...).

W ramach umowy Zamawiający zlecił, a Wykonawca przyjął do wykonania, na warunkach specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz złożonej oferty, przebudowę (...) na (...)(...)m w S. – branża elektryczna. Przedmiotem zamówienia było wykonanie wszystkich niezbędnych robót instalacyjnych w Ratuszu Miejskim w zakresie i tematyce określonej Projektem Budowlanym przebudowy Ratusza, SIWZ oraz przedmiarem robót, a w tym roboty związane ze zmianą sposobu użytkowania poddasza na pomieszczenia biurowe – instalacje elektryczne, oświetleniowe, sieć komputerowa, wymiana instalacji elektrycznej I piętra, wykonanie innych robót ujętych w przedmiarach robót, wykonanie wszelkich innych robót opisanych dokumentacją projektową, w tym również robót nieujętych w przedmiarach robót oraz wykonanie wszelkich innych robót i prac niezbędnych dla osiągnięcia zamierzonego projektem budowlanym rezultatu. Strony uzgodniły również, że wszystkie roboty nie przewidziane w cenie oferty (a w tym roboty nie ujęte w przedmiarach robót) są robotami dodatkowymi.

Na podstawie umowy (...) spółka z o.o. zobowiązała się do niezwłocznego informowania pisemnie Gminy M. o fakcie nieotrzymania wynagrodzenia od (...) spółki z o.o. za wykonane prace po upływie 10- dni od dnia od którego upływa

umowny termin płatności. Niewywiązanie się z obowiązku informowania o fakcie nieotrzymania wynagrodzenia może skutkować zwolnieniem Gminy M. z odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia za zakres zamówienia wykonanego przez (...) spółkę z o.o. (§5 pkt 6 i 7).

Uzgodnione pomiędzy (...)B. a K. wynagrodzenie Wykonawcy wyniosło 445000 zł netto (547350 zł brutto), przy czym wynagrodzenie miało zostać ustalone na podstawie kosztorysu powykonawczego ilościowo-wartościowego w oparciu o ofertowe ceny jednostkowe i rzeczywiste obmierzone potwierdzone przez Zamawiającego ilości robót.

Wykonawca udzielił na wykonane roboty 36-miesięcznej gwarancji licząc od daty końcowego odbioru robót. Tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy (...) spółka z o.o. wniosła zabezpieczenie – na okres do dnia, który upływa po 10 dniach od daty umownego terminu zakończenia zamówienia – dla kwoty zabezpieczenia 54000 zł oraz do dnia, który upływa po 12 miesiącach od umownego terminu odbioru przedmiotu zamówienia – dla kwoty 16200 zł.

Na wykonane roboty (...) spółka z o.o. udzieliła Wykonawca wniosł tytułem należytego wykonania umowy zabezpieczenie w kwocie 319000 zł – na okres do dnia, który upływa po 10 dniach od daty umownego terminu zakończenia zamówienia – dla kwoty zabezpieczenia 319000 zł oraz do dnia, który upływa po 12 miesiącach od umownego terminu odbioru przedmiotu zamówienia – dla kwoty 95700 zł.

Gmina M. S. wyraziła zgodę na zawarcie przez K. umowy nr (...), czemu dano wyraz w sporządzeniu adnotacji przez zastępcę inżyniera miasta mgr inż. J. M., zgodnie z którą Zamawiający – Gmina M. „wyraża zgodę na zawarcie niniejszej umowy”.

Bezsporne, a nadto dowód:

- umowa nr (...) z 29.11.2012r. – k. 21-23;

- zeznania świadka J. M. – k. 189-191;

W trakcie realizacji prac przebudowy Ratusza powstała konieczność wykonania robót dodatkowych – szybu windowego i sali multimedialnej. Umową nr (...) zawartą 30 kwietnia 2013 roku Gmina M. S. zleciła (...) spółce z o.o. wykonanie – na warunkach przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, wykonanie instalacji elektrycznej (...) oraz okablowania instalacji multimedialnej w S. sesyjnej (...) jako zamówienia uzupełniającego do zadania objętego umową (...) z 20 sierpnia 2012 roku.

Prace dodatkowe (roboty elektryczne w sali multimedialnej) były wykonywane przez powoda, a Gmina M. miała tego świadomość i nie zgłaszała zastrzeżeń. Pracownicy powoda uczestniczyli w naradach i nie zgłaszali żadnych oświadczeń o zaległościach płatniczych ze strony wykonawcy.

Dowód:

- zeznania świadka J. M. - k. 190-192 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 20.07.2016r. – k. 193;

- zeznania świadka T. R. – k. 191-192 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 20.07.2016r. – k. 193;

- umowa (...) z 30.04.2013r. – k. 108;

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. tytułem wykonanych w ramach umowy nr (...) prac wystawiła pozwanej (...) spółce z o.o. z siedzibą w S.:

- fakturę VAT nr (...) z 31 grudnia 2013 roku na kwotę 16703,40 zł.

- fakturę VAT nr (...) z 31 maja 2013 roku na kwotę 49200,00 zł.

- fakturę VAT nr (...) z 31 lipca 2013 roku na kwotę 44280,00 zł.

- fakturę VAT nr (...) z 30 sierpnia 2013 roku na kwotę 156087,00 zł.

- fakturę VAT nr (...) z 31 grudnia 2013 roku na kwotę 273183,00 zł.

- fakturę VAT nr (...) z 26 lutego 2013 roku na kwotę 24600,00 zł.

Odbiór faktur nr (...) został potwierdzony przez (...) spółkę z o.o., odbiór faktury nr (...) przez mgr inż. Z. S., a odbiór (...) nie został potwierdzony.

Dowód:

- faktury VAT – k. 24-29;

Po sporządzeniu protokołu odbioru robót w dniu 16 grudnia 2013 roku, dnia 20 grudnia 2013 roku komisja składająca się z przedstawicieli (...) spółki z o.o. oraz (...) spółki z o.o. protokolarnie stwierdziła odbiór końcowy robót – wykonania robót elektrycznych dla zadania inwestycyjnego pn. Przebudowa (...) na (...)(...)m w S.; Roboty dodatkowe: naprawa instalacji SAP. Strony zgodnie uznały, że praca została wykonana zgodnie z umową i dokonały rozliczenia w kwocie 13580,00 zł netto.

W odbiorach ze strony (...) spółki z o.o. uczestniczył M. J..

Dowód:

- protokół odbioru robót z 16.12.2013r. – k. 55-66;

- protokół odbioru końcowy robót z 20.12.2013r. – k. 30;

- zeznania świadka M. J. - k. 188 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 20.07.2016r. – k. 193;

Gmina M. S. terminowo, bądź też przed terminem, wypłacała (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością należności tytułem wystawionych przez wykonawcę faktur.

Po upływie terminów obowiązywania zabezpieczeń należytego wykonania umowy przez (...) spółkę z o.o., zabezpieczenia wygasły i zostały zwrócone wykonawcy.

Niesporne, a nadto:

- zeznania świadka J. M. - k. 190-192 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 20.07.2016r. – k. 193;

- zeznania przesłuchanej w charakterze pozwanej E. R. – k. 209-210 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 26.10.2016r. – k. 213;

- zeznania przesłuchanego w charakterze pozwanego W. B. – k. 210-211 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 26.10.2016r. – k. 213;

(...) spółka z o.o. w S. nie informowała Gminy M. o tym, że (...) spółka z o.o. w S. nie zapłaciła zobowiązań względem powódki. Było to spowodowane dalszą współpracą powoda ze Spółką (...) oraz zaufaniem wynikającym z dotychczasowej współpracy.

Niesporne, a nadto:

- zeznania świadka D. O. – k. 187-188 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 20.07.2016r. – k. 193;

- zeznania świadka J. M. – k. 189-191 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 20.07.2016r. – k. 193;

- zeznania świadka T. R. – k. 191-192 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 20.07.2016r. – k. 193;

- zeznania przesłuchanego w charakterze strony powodowej R. W. – k. 208-209 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 26.10.2016r. – k. 213;

(...) spółka z o.o. nie otrzymała całości uzgodnionej z (...) spółką z o.o. zapłaty. Spółka nie informowała Gminy o braku wypłaty.

Skierowanym do (...) spółki z o.o. w S. przedsądowym wezwaniem do zapłaty z dnia 28 grudnia 2015 roku (...) spółka z o.o. zażądała zapłaty kwoty 169010,12 zł, na którą złożyły się: kwota 16703,40 zł nieuiszczona tytułem faktury (...), kwota 3444,00 zł z tytułu kaucji do (...), kwota 3099,66 zł nieuiszczona tytułem kaucji do (...), kwota 140966,66 zł nieuiszczona tytułem (...) oraz kwota 1722,00 zł tytułem kaucji do (...).

Dowód:

- zeznania świadka D. O. – k. 187-188 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 20.07.2016r. – k. 193;

- wezwanie do zapłaty z 28.12.2015r. wraz z dowodem nadania – k. 31-33;

- zeznania przesłuchanej w charakterze pozwanej E. R. – k.209-210 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 26.10.2016r. – k. 213;

- zeznania świadka T. R. – k. 191-192 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 20.07.2016r. – k. 193;

W dniu 4 marca 2016 roku (...) spółka z o.o. w S. wezwała Gminę M. – jako solidarnie odpowiedzialną za zobowiązania wynikające z umowy nr (...) – do zapłaty kwoty 173870,06 zł wraz z ustawowymi odsetkami. Wezwanie to pozwana otrzymała 7 marca 2016 roku.

Niesporne, a nadto:

- wezwanie do zapłaty z 04.03.2016r. – k. 123-125;

- pismo pozwanej z 27.06.2016r. – k. 174-177;

W odpowiedzi na wezwanie Gmina M. potwierdziła udział (...) spółki z o.o. jako podwykonawcy spółki (...) przy wykonaniu robót elektrycznych w ramach przebudowy (...) na (...)(...)m w S.. Wskazała, że wykonawca otrzymał pełne wynagrodzenie za wszystkie wykonane roboty, a Gmina jako Inwestor nie może ponosić ryzyka wyrażenia przez (...)B. dobrowolnej dyspozycji o zgodzie na zatrzymanie przez (...) spółkę z o.o. części należnego wynagrodzenia tytułem kaucji.

Dowód:

- pismo Prezydenta Miasta S. z 11.03.2016r. – k. 126;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Podstawą roszczeń powódki względem pozwanej Gminy M. było wykonywanie przez (...) spółkę z o.o. w S. w ramach podwykonawstwa w stosunku do (...) spółka z o.o. Zasadności swojego roszczenia powódka upatrywała w tym, że prace te wykonywane były przez nią w ramach podwykonawstwa, natomiast pozwana była inwestorem. Podstawę roszczenia powódki statuował zatem art. 647¹ §5 k.c., stosownie do którego zawierający umowę z podwykonawcą inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

Zgodnie z art. 647¹ §2 k.c. do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane w podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora (zdanie 1). Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy (zd. 2). Z powyższego wynika, iż zgoda inwestora na zawarcie przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą może być wyrażona w dwojaki sposób: bierny (pasywny) oraz czynny (aktywny). Wyrażenia zgody (czynny) może przybrać różną formę. Inwestor może wyrażać ją w sposób wyraźny pisemnie bądź ustnie albo poprzez inne zachowanie, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę (art. 60 k.c.). Przepis art. 647¹ § 2 k.c. nie uzależnia odpowiedzialności inwestora od przedłożenia mu dokumentacji, jeśli wyraża w sposób czynny zgodę na udział podwykonawcy w realizacji inwestycji. Może on uzyskać wiedzę o umowie pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą z dowolnego źródła, zarówno przed jej zawarciem, jak i później.

W przedmiotowym postępowaniu okoliczności sprawy były co do zasady niesporne. W szczególności żadna ze stron nie kwestionowała zawarcia oraz treści umów pomiędzy Gminą M. a (...) spółką z o.o., jak i pomiędzy tą spółką a (...) spółką z o.o. w S.. Pozwana nie kwestionowała również tego, że wyraziła zgodę na (...) spółkę z o.o. w S. jako podwykonawcę co do zakresu robót elektrycznych.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego, jak również samego stanowiska strony niezbieżnie wynika, że pozwana Gmina S. jako inwestor wyraziła zgodę na zawarcie umowy przez wykonawcę tj. pozwaną (...) spółkę z o.o. w S. z podwykonawcą – (...) spółką z o.o. w S..

Fakt wyrażenia przez inwestora takiej zgody wynika jednoznacznie z treści adnotacji sporządzonej na umowie nr (...) przez zastępcę inżyniera miasta J. M. oraz z jego zeznań, jak i zeznań świadka T. R. - inspektora zatrudnionego u pozwanej. Świadczenie jednoznacznie potwierdziło, że pozwana gmina wyraziła zgodę na podwykonawstwo (...) spółki z o.o. Niewątpliwie również, jak ustalono w oparciu o zeznania świadka M. J., pracownicy powódki uczestniczyli w przeglądach prac, kontaktowali się bezpośrednio z pracownikami gminy co do sposobu wykonania prac. W toku całej współpracy – po wykonaniu prac przez (...) spółkę z o.o. w S., pozwana Gmina nigdy nie kwestionowała swojej wiedzy o istnieniu podwykonawcy i zakresie podejmowanych przez powódkę robót.

Co do wykonania prac nieobjętych pierwotną umową, tj. wykonania instalacji elektrycznej (...) oraz okablowania instalacji multimedialnej w sali sesyjnej (...), przesłuchani w sprawie świadkowie pracujący dla Gminy M.: J. M. oraz T. R. potwierdzili, że pozwana Gmina akceptowała, że (...) spółka z o.o. w S. realizuje jako podwykonawca również te prace. Wprawdzie w odniesieniu do powierzenia powódce jako podwykonawcy prac przy wykonaniu instalacji elektrycznej i okablowania instalacji multimedialnej w sali sesyjnej (...) brak było pisemnego potwierdzenia zgody Gminy (na umowie nr (...)), niemniej, jak przyznał J. M., pozwana wiedziała o tym, że prace dodatkowe objęte tą umową realizuje powódka i są one konsekwencją zmian w pierwotnej umowie. Powyższe potwierdziła również T. R., wskazując przy tym, że roboty te były ściśle powiązane z całą inwestycją i traktowane przez wszystkie ze stron, jako jedna inwestycja.

W konsekwencji Sąd stanął na stanowisku, iż zgoda inwestora na umowę między wykonawcą a podwykonawcą, do której nie stosuje się rygorów art. 63 § 2 k.c., może być wyrażona w sposób dostatecznie ją ujawniający (uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 29 kwietnia 2008 r. III CZP 6/08, LEX nr 369669). Z taką też sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, w której dorozumiana zgoda inwestora na zawarcie umowy wykonawcy i podwykonawcy (art. 647¹ § 2 zdanie pierwsze k.c.) wyrażona została w sposób czynny i skuteczny.

Zgodę tę można więc wywieść z ogólnych zasad wykładni oświadczeń woli, jeżeli okoliczności złożenia oświadczenia, stanowiące o jego treści, wnioski takie uzasadniają. W przedmiotowej sprawie inwestor zaakceptował przeprowadzone przez powoda prace dodatkowe - miał on informacje o zakresie prac których wymagało to przedsięwzięcie, wiedział o obecności powodowej spółki na terenie inwestycji i uznawał ten fakt za naturalną konsekwencją podwykonawstwa (...) spółki z o.o. w zakresie prac elektrycznych przy realizacji zadania P. Ratusza Miejskiego w S..

Uznano zatem, że inwestor wyraził wolę na zawarcie umowy przez wykonawcę z podwykonawcą w tym zakresie w sposób dorozumiany – akceptował jego obecność przy wykonywaniu prac dodatkowych, stanowiących rozszerzenie prac objętych pierwotną umową, odbierał wykonane przez niego roboty i kontaktował się z przedstawicielami powódki.

Przewidziany w art. 647¹ §2 k.c. wymóg uzyskania zgody inwestora na wykonywanie robót budowlanych przez podwykonawcę pociąga za sobą istotne konsekwencje w zakresie odpowiedzialności za należne temu podwykonawcy wynagrodzenie. Zgoda inwestora oznacza bowiem, że przyjmuje on na siebie odpowiedzialność za zobowiązania zatrudnionego przez siebie wykonawcy względem podwykonawcy.

Istnienie i wysokość należności podwykonawcy od wykonawcy ((...) spółki z o.o.) nie była kwestionowana przez pozwaną Gminę M.. Należności te miały swoje oparcie w umowach zawartych przez strony, a nadto w wystawionych fakturach sporządzonych przez (...) spółkę z o.o., które zostały przez pozwaną (...) spółkę z o.o. w S. przyjęte. Fakt nieuiszczenia części należności powódki przez pozwaną spółkę potwierdziła również przesłuchana w charakterze pozwanej – główna księgowa E. R..

Pozwana Gmina upatrywała podstawy do zwolnienia się od odpowiedzialności solidarnej z pozwaną (...) spółką z o.o. za zobowiązania wobec podwykonawcy przede wszystkim w tym, że powódka – wbrew zapisowi zawartemu w §9 pkt 2 i 3 umowy nr (...) – nie poinformowała pozwanej Gminy M. o tym, że wykonawca nie wypłacił jej, jako podwykonawcy, należnego wynagrodzenia.

Zarzut ten nie mógł zostać uwzględniony. Po pierwsze, jak słusznie wskazywała strona powodowa, zapis o obciążającym ją obowiązku poinformowania pisemnego Gminy M. o fakcie nieotrzymania wynagrodzenia od (...) spółki z o.o. został po prostu przeniesiony z umowy łączącej pozwanych ((...)) do umowy łączącej wykonawcę z powódką ((...)). Niezależnie od budzącego wątpliwości zapisu, zgodnie z którym niewywiązanie się z obowiązku informowania Gminy „może” skutkować zwolnieniem Gminy z odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia za zakres zamówienia wykonanego przez (...)B., trudno w oparciu o przedstawione umowy przyjąć, by powódka zobowiązała się do informowania o braku płatności względem Gminy. Zawarcie umowy przez powódkę z pozwaną spółką (...) i zobowiązanie się powódki do informowania Gminy o nieotrzymaniu wynagrodzenia dotyczyło zobowiązania podjętego względem pozwanej spółki, a nie Gminy.

Nadto, nawet akceptując stanowisko pozwanej co do istnienia po stronie powódki umownego obowiązku poinformowania pozwanej o niewypłaceniu wynagrodzenia przez wykonawcę, zapis wprowadzający ten obowiązek, a przede wszystkim formułujący skutek w postaci zwolnienia Gminy M. z odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia za zakres zamówienia wykonanego przez powódkę należy uznać za nieważny. Przypomnieć bowiem należy, że przepis art. 647¹ §5 k.c., zgodnie z którym zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę, ma charakter bezwzględnie obowiązujący. O powyższym jednoznacznie przesądza brzmienie §6 art. 647¹ k.c. W zakresie regulacji przepisu art. 647¹ §5 k.c. stronom nie służy możliwość wprowadzania zmian – ze względu na treść § 6, postanowienia te byłyby bowiem nieważne.

Za zmianę bezwzględnie obowiązującego przepisu nakazującego odpowiedzialność solidarną za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy Sąd uznał zawarcie w umowach łączących strony ograniczenie tej odpowiedzialności w postaci nałożenia na podwykonawcę obowiązku informowania inwestora o nieotrzymaniu wynagrodzenia od wykonawcy. Uznanie powyższego zobowiązania za ważne prowadziłoby bowiem do istotnego ograniczenia odpowiedzialności solidarnej inwestora za zobowiązania wykonawcy względem podwykonawcy i byłoby sprzeczne z celem wprowadzonego ustawą z 14 lutego 2003 roku przepisu.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów pozwanej Sąd wskazuje, że odpowiedzialności solidarnej inwestora wobec podwykonawcy na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. nie wyłącza okoliczność zapłaty na rzecz wykonawcy jego

wynagrodzenia, ponieważ istota tej regulacji polega właśnie na tym, aby to inwestor był zainteresowany dokonaniem zapłaty także na rzecz podwykonawców, a w szczególności małych przedsiębiorców (uchwała SN z dnia 28 czerwca 2006 r., III CZP 36/06, Biul. SN 2006, nr 6, s. 6).

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym umowy łączące inwestora z wykonawcą, wykonawcę z podwykonawcą, faktury, protokoły odbioru robót, wezwania do zapłaty zeznania świadków D. O., M. J. i J. M., P. I. i T. R. oraz przesłuchanych w charakterze strony powodowej R. W., a w charakterze pozwanej spółki (...). Zeznania świadków, którym Sąd dał wiarę, pozostawały w korespondencji z pozostałym materiałem dowodowym i potwierdzały wyrażenie przez pozwaną Gminę zgody na podwykonawstwo (...), jak również to, że (...) spółka z o.o. nie informowała pozwanej o braku zapłaty ze strony (...) spółki z o.o. w S.. Służyły również ustaleniu przebiegu współpracy wykonawcy z podwykonawcą oraz istnieniu wiedzy inwestora w zakresie podmiotu wykonującego roboty.

W związku z tym, że odpowiedzialność inwestora ma charakter odszkodowawczy, Sąd uwzględnił żądanie zasądzenia roszczenia wraz z odsetkami ustawowymi od wezwania pozwanej do zapłaty. Zgodnie z treścią wezwania oraz oświadczeniem pełnomocnika pozwanej (k. 175) Gmina M. otrzymała wezwanie w dniu 7 marca 2016 roku (doręczenie pozwu nastąpiło już po tej dacie). W związku z tym pozostawała w opóźnieniu od dnia 8 marca 2016 roku i od tego dnia na podstawie art. 481 § 1 k.c. należało zasądzić odsetki ustawowe na rzecz powódki.

Konsekwencją ustalenia daty pozostawania pozwanej w zwłoce na dzień 8 marca 2016 roku było oddalenie powództwa co do odsetek żądanych przez powódkę za okres od dnia „wniesienia niniejszego pisma”, tj. od dnia 25 lutego 2016 roku do dnia 7 marca 2016 roku, o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. w związku z art. 100 k.p.c. Strona pozwana przegrała sprawę, a wysokość oddalonych roszczeń powódki była tak znikoma, że uzasadniała włożenie na pozwaną obowiązku zwrotu wszystkich kosztów, jakie powódka poniosła w związku z postępowaniem. Na koszty te złożyły się: opłata od pozwu wniesionego w postępowaniu nakazowym w wysokości 2113,00 zł (k. 7), uzupełniająca opłata od pozwu po skierowaniu sprawy do postępowania zwykłego w wysokości 6338,00 zł (k. 78), opłata od pełnomocnictwa – 17,00 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w kwocie 3600,00 zł, którego wysokość ustalono w oparciu o mający zastosowanie w sprawie (zainicjowanej przed 1 stycznia 2016 roku) §6 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.